

Målnummer:	T299-96	Avdelning:	4
Avgörandedatum:	1997-05-07		
Rubrik:	Bevisbördans placering och kravet på bevisningens styrka vid tvist mellan en konsument och en näringsidkare angående deposition av bohag.		
Lagrum:	4 § och 31 § konsumenttjänstlagen (1985:716)		
Rättsfall:			

REFERAT

I.L. yrkade förpliktande för Skara Flyttningsbyrå Aktiebolag (bolaget) att till honom utge skadestånd med 67 073 kr jämte ränta. Det begärda skadeståndet avsåg ersättning för viss specificerad egendom såsom mat- och kaffeserviser, silverbestick och prydnadsföremål. Han anförde som grund för sin talan att bolaget i november 1993 fått i uppdrag att magasinera hans bohag, som var packat i ett trettiotal kartonger, att förvaringen inte skett på ett fackmässigt sätt och att detta fått till följd att innehållet i närmare hälften av kartongerna hade försvunnit när han ett år senare skulle hämta egendomen från det av bolaget hyrda magasinet.

Bolaget bestred bifall till I.L:s talan. Bolaget vitsordade att en kristallkrona och en väggampel, som lagts åt sidan i samband med magasineringen, hade försvunnit men bestred att någon annan omhändertagen egendom saknats. Bolaget vitsordade inte att den av I.L. angivna egendomen hade omhändertagits för förvaring. Bolaget hävdade att förvaringen skett på ett fackmässigt sätt genom att bohaget förvarades avskilt från annan egendom i ett låst magasin som delades med två andra väletablerade förvaringsföretag. Man bestred betalningsskyldighet för kristallkronan och väggampeln under hänvisning till att bolaget hade en kvittningsgill motfordran avseende resterande hyra för förvaringen av bohaget.

I.L. bestred att hyresfordringen skulle anses kvittningsgill. På grund av fel i tjänsten hävdade han i stället att hyran skulle sättas ned med motsvarande belopp.

Viss muntlig och skriftlig bevisning förebringades.

Lidköpings tingsrätt (1996-05-31, rådmannen Fredrik Chambert) fann att bolaget var betalningsskyldigt för förlusten av kristallkronan och väggampeln. Beträffande övrig egendom anfördes att det ålåg I.L. att visa vilka föremål han lämnat till förvaring. Den åberopade bevisningen - främst förhör under sanningsförsäkran med I.L. samt vittnesförhör med hans sambo och med några personer som vid något tillfälle hade besökt lägenheten och då gjort vissa iakttagelser - ansågs inte tillräcklig för att visa att han lämnat in övrig påstådd egendom till förvaring. Eftersom värdet av kristallkronan och väggampeln inte översteg bolagets motfordran, och då I.L. inte ansågs berättigad till ytterligare ersättning av bolaget för någon felaktigt utförd tjänst, ogillades käromålet.

I.L. överklagade tingsrättens dom och yrkade bifall till sin talan.

Göta hovrätt (1997-05-07, hovrättslagmannen Lars Lunning, hovrättsrådet Mats Lundeholm, referent, samt t.f. hovrättsassessorn Jim Karlsson) fastställde tingsrättens dom. Hovrätten anförde: Det är ostridigt att det mellan parterna har förelegat ett mycket allmänt hållet muntligt avtal om förvaring av I.L:s bohag och att det under förvaringstiden har försvunnit åtminstone en kristallkrona och en väggampel. Trots att gods ostridigt har försvunnit, kan hovrätten inte finna annat utrett än att förvaringen har skett i lokaler som har varit lämpliga för ändamålet och på ett sätt som allmänt sett får anses uppfylla grundläggande krav på förvaringstjänster.

Bolaget får anses stå risken för att omhändertaget gods försvinner under förvaringstiden. I förevarande fall är det emellertid osäkert vilken egendom som bolaget har fått om hand.

Avgörande för målets utgång blir därför vem som skall anses ha bevisbördan för hur mycket och vilket gods som omfattas av det muntliga depositionsavtalet.

I.L. har pekat på avsaknaden av ett skriftligt depositionsavtal och har hävdat att det av bolagets omsorgsplikt enligt 4 § konsumenttjänstlagen följer en skyldighet för bolaget att se till att I.L. förtecknade den egendom han lämnade över till bolaget och att bolagets bristande omsorg om I.L:s intressen bör påverka bevisbördans placering så att I.L. skall tillerkännas ersättning för det gods som han uppgett vara försvunnet såvida inte hans påståenden framstår som osannolika.

Konsumenttjänstlagen innehåller regler som i vissa hänseenden lägger bevisbördan på näringsidkaren. När det gäller frågan om vilken egendom som omfattas av ett avtal om förvaring ges emellertid inte några sådana regler. Vanligtvis får anses gälla att den som påstår sig ha överlämnat viss egendom till en annan för förvaring har bevisbördan för att så har skett. Utan lagstöd eller förarbetsuttalanden är hovrätten inte beredd att införa en ny princip om omkastad bevisbörda i detta sammanhang.

I konsumentsammanhang förekommer det emellertid i praxis att man sänker kraven på bevisningens styrka för konsumenten, när det är fråga om omständigheter som är svåra att styrka fullt ut. I förevarande fall har det inte i förväg upprättats någon förteckning över egendomen, inte ens över mera värdefull egendom. Även när en sådan förteckning upprättas kan det uppstå bevissvårigheter i efterhand, men när det helt saknas en förteckning eller annan i förväg upprättad dokumentation är det vid förvaring av ett helt bohag i praktiken omöjligt att i efterhand föra full bevisning om exakt vilken egendom som bohaget bestod av.

Ansvaret för att det i ett fall som detta saknas en förteckning får, med beaktande av näringsidkarens omsorgsplikt enligt konsumenttjänstlagen, åtminstone till en del anses falla på bolaget. Bolaget har inte vidtagit någon åtgärd för att informera I.L. om lämpligheten av att förteckna åtminstone värdefull egendom. Bolaget får därmed anses i viss mån ha medverkat till de uppkomna bevissvårigheterna, och det är därför enligt hovrättens mening motiverat att något lindra I.L:s bevisbörda. Full bevisning bör således inte krävas, utan det får i den uppkomna situationen anses vara tillfyllest att I.L. gör det sannolikt att den ifrågavarande egendomen har tagits om hand av bolaget på det sättet att det framstår som klart mera sannolikt att den omtvistade egendomen har tagits om hand än motsatsen att så inte har skett (jfr NJA 1991 s 481 och där åberopade rättsfall).

Vid värderingen av bevisningen bör noteras att I.L. och hans sambo har kommit med helt nya uppgifter i hovrätten, uppgifter som inte vinner något stöd i övrig utredning. Detta ökar inte förutsättningarna för att fästa avgörande vikt vid de uppgifter som de nu har lämnat. Inte någon i målet hörd person utöver I.L. och hans sambo har heller sett den förlorade egendomen som, bortsett från enskilda föremål, påstås ha funnits i ett skåp i lägenheten. Hovrätten finner därför att I.L. inte har lyckats uppfylla det lägre beviskrav som nyss har ställts upp.

Lika med tingsrätten finner hovrätten således inte visat att bolaget har orsakat I.L. annan skada än förlusten av en kristallkrona och en väggampel. Denna förlust kan värderas till det belopp som tingsrätten har angett. När det så gäller invändningarna mot bolagets kvittningsyrkande noterar hovrätten att syftet med ett prisavdrag är att återställa den relation mellan värdet av parternas prestationer som har rubbats genom den felaktiga förvaringen. Genom skadeståndet har således det påtalade felet - förlusten av en kristallkrona och en väggampel - till fullo kompenserats, och ytterligare ersättning i form av prisnedsättning skulle innebära en överkompensation. Tingsrättens dom skall därför fastställas.

Sökord: Deposition; Bevisning; Konsumenttjänst

Litteratur: Prop. 1984/85:110 Konsumenttjänstlag, s. 117 f, 121 f och 159 f.
